

Verschillen tussen manager/natuurlijk persoon en manager/vennootschap

Personenbelasting versus vennootschapsbelasting¹

De overgang naar een vennootschap kan voordelig zijn, omdat de winst van de vennootschap belast zal worden via de vennootschapsbelasting, waar **de tarieven** merkkelijk lager zijn dan de hoogste tarieven in de personenbelasting. Bovendien bestaat in de vennootschapsbelasting een ‘verlaagd tarief’ indien bepaalde voorwaarden worden voldaan. Als winsten worden gereserveerd in de vennootschap, zullen zij dus in principe minder zwaar worden belast.

Tarieven van toepassing in de personenbelasting ²:

- 0,01 - 7.560,00 €: 25 %
- 7.560,00 € - 10.760,00 €: 30 %
- 10.760,00 € - 17.920,00 €: 40 %
- 17.920,00 € - 32.860,00 €: 45 %
- Boven 32.860,00 €: 50 %

De inkomsten van een natuurlijk persoon worden in de personenbelasting (na aftrek van de beroepskosten) belast aan de geldende tarieven. Er zal eveneens aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting worden aangerekend (meestal 7 à 8%).

De inkomsten van een natuurlijke personen (zelfstandige of werknemer) zijn bovendien onderworpen aan sociale bijdragen (zie verder).

Tarieven van toepassing in de vennootschapsbelasting (AJ 2009)³:

- 1) gewoon proportioneel tarief: 33,99% (incl. 3% crisisbijdrage⁴)
- 2) verlaagd opklimmend tarief (percentages incl. 3% crisisbijdrage):
 - 0,01 – 25.000,00 €: 24,98 %
 - 25.000 – 90.000 €: 31,93 %
 - 90.000 – 322.500,00 €: 35,54%

Hieruit blijkt dat de tarieven in de vennootschapsbelasting lager liggen dan de tarieven in de personenbelasting. Bovendien maakt een vergelijking van de progressieve tarieven duidelijk dat de vennootschapsbelasting werkt met traag **opklimmende schijven**, terwijl de schijven van de personenbelasting sterk stijgen. De bovenste schijf van de personenbelasting kan dan ook snel worden bereikt.

Inkomsten in de vennootschap zijn niet onderhevig aan sociale bijdragen (enkel vaste jaarlijkse bijdrage) en er is geen aanvullende gemeentebelasting op deze inkomsten.

Om te genieten van het ‘verlaagd opklimmend tarief’, moeten volgende voorwaarden cumulatief worden voldaan:

- de winst van de vennootschap mag niet hoger zijn dan 322.500,00 €;
- de aandelen die het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen mogen niet voor meer dan de helft in het bezit zijn één of meer andere vennootschappen⁵;
- geen beleggingen in aandelen bezitten waarvan de beleggingswaarde meer dan 50% van het fiscale eigen vermogen van de vennootschap bedraagt (~ beleggingsvennootschap);

¹ In dit deel zal ook de parafiscale druk van de sociale bijdragen kort worden benaderd.

² In de personenbelasting is er een belastingvrij minimum (deel van belastbaar inkomen dat niet wordt belast).

³ De financiering met eigen vermogen wordt in de vennootschapsbelasting beloond met een notionele inrestaftrek.

⁴ De crisisbijdrage van 3% was vroeger ook van toepassing in de personenbelasting, maar werd afgeschaft.

⁵ Tenzij deze vennootschappen coöperatieve vennootschappen zijn erkend door de Nationale Raad van de coöperatie.

- de dividenduitkering mag niet hoger zijn dan 13% van het gestorte kapitaal bij het begin van het belastbare tijdperk;
- er moet een bezoldiging aan de bedrijfsleiders worden uitgekeerd die gelijk is of hoger dan het belastbaar inkomen van de vennootschap indien dit minder zou bedragen dan 36.000,00 €;
- de vennootschap mag geen deel uitmaken van een groep waartoe een coördinatiecentrum behoort.

Als alle voorwaarden voldaan zijn is de vennootschap een fiscale KMO⁶ en kan zij genieten van volgende voordelen t.o.v. de niet-KMO vennootschappen: verlaagd tarief, geen belastingsverhoging als in de eerste 3 boekjaren te weinig wordt voorafbetaald en keuze tussen notionele intrestaftrek en investeringsreserve.

Hieruit blijkt dat de managementvennootschap in aanmerking zal komen voor deze voordelen indien de regels omtrent de minimum bedrijfsleiderbezoldiging en de maximum dividenduitkering worden gerespecteerd.

Let wel, als het bestuurdersmandaat wordt opgenomen door de managementvennootschap i.p.v. door de natuurlijk persoon kan de vergoeding hiervoor niet langer in aanmerking worden genomen voor de voorwaarde omtrent minimumbezoldiging. De exploitatievennootschap kan dus het verlaagd tarief verliezen n.a.v. de oprichting van de managementvennootschap (als er geen andere bedrijfsleider als natuurlijk persoon een voldoende bezoldiging ontvangt of als de aandelen niet langer voor 50% in handen zijn van privépersonen). Dit zal per geval moeten worden geanalyseerd.

Uit het bovenstaande blijkt duidelijk het tariefvoordeel van de vennootschapsbelasting. Diverse incentives (o.a. aftrek voor risicokapitaal, investeringsreserve, gespreide taxatie van meerwaarden,...) zorgen bovendien voor uitstel van belastingbetaling of verdere verlaging van de reële belastingsdruk⁷. Een bespreking van alle fiscale incentives (in de PB of de VenB) is echter in deze beperkte scriptie niet mogelijk.

Het is belangrijk om de nuance te maken dat de overheveling van middelen van de vennootschap naar de privésfeer bijkomende belastingen kan teweegbrengen (zie 4.2). De winsten van de vennootschap kunnen immers alleen aangewend worden voor beroepsmatige uitgaven.

Vóór de vennootschap wordt opgericht, moet nagegaan worden welk inkomen de manager uit de vennootschap wenst te halen⁸.

De vennootschap laat toe om de persoonlijke inkomsten te plannen. De uit te keren vennootschapswinsten zullen worden bepaald in functie van het gezinsbudget en van de optimalisaties die fiscaal mogelijk zijn. De lagere schijven en gunstmaatregelen van beide belastingen (personenbelasting en vennootschapsbelasting) moeten optimaal worden benut.

Een vennootschap zal fiscaal interessanter zijn, maar slechts vanaf een bepaald inkomen en mits de nodige fiscale planning. Een deel van de winst van de vennootschap zal in de vennootschap moeten worden gereserveerd.

⁶ Er is ook een vennootschaprechtelijke definitie voor een KMO (art. 15 W.Ven) dat ook fiscaal belang heeft. Zo is het tarief van de notionele intrestaftrek hieraan gelinkt.

⁷ Volgens sommige studies zou de fiscale druk in België hierdoor herleid worden tot gemiddeld 27%.

⁸ Indien er geen winst in de vennootschap kan worden gereserveerd, is een vennootschap fiscaal gezien vaak niet interessant.

Sociale zekerheid

De sociale zekerheid in België is een complexe materie. Ik zal hier kort enkele verschillen toelichten.

Managers/natuurlijke personen betalen sociale bijdragen op hun inkomsten.

Indien het gaat om een **zelfstandige manager** betaalt hij een bijdrage aan de sociale zekerheid die afhankelijk is van:

- de hoogte van het netto-inkomen (op basis van het netto-inkomen tijdens het referentiejaar - 3 jaar voordien)
- het feit of de activiteit in hoofd- of bijberoep wordt uitgeoefend

De tarieven (2008) die geldig zijn voor de algemene categorie zelfstandigen in hoofdberoep bedragen:

- 0,01 - 11.420,41 €: 628,12 € per kwartaal
- 11.420,41 - 49.315,46 €: 22% van het netto-beroepsinkomen
- 49.315,46 - 72.675,38 €: 14,16% van het netto-beroepsinkomen
- Boven 72.675,38 € 0 €

Er is dus sprake van een minimumbijdrage. Eens de zelfstandige meer verdient dan 72.675,38 € (netto-beroepsinkomen per jaar), is de bijdrage geplafonneerd, de bijdragen verhogen niet meer.

Ik moet wel opmerken dat de zelfstandige via deze bijdragen (in tegenstelling tot de werknemer) niet verzekerd is voor gewaarborgd inkomen. Een zelfstandige kan dus best een aparte verzekering afsluiten, wat bijkomende kosten met zich meebrengt. De zelfstandige sluit best ook een aanvullende verzekering af voor het opbouwen van zijn pensioen⁹.

Indien de **manager** voorheen verbonden was met de werkvennootschap via een **arbeidsovereenkomst** en aan de sociale zekerheidsbijdragen der werknemers was onderworpen, is de sociale bijdrage niet geplafonneerd. De werkgever (ongeveer 35%) en de werknemer (13,07%) betalen beiden bijdragen in verhouding met de hoogte van de brutobezoldiging. De bijdragen die ze samen betalen, bedraagt circa de helft van het bruto-inkomen. De werknemer is wel beter verzekerd dan de zelfstandige (inkomensverlies, pensioen, werkloosheid, faillissement en andere).

Zoals hierboven beschreven is de berekeningbasis voor de bijdragen verschillend. De zelfstandige-bijdragen worden berekend op het netto-inkomen (na aftrek kosten) terwijl bij een werknemer het brutosalair de berekeningsbasis vormt.

Een vennootschap betaalt enkel een kleine jaarlijkse forfaitaire bijdrage. De bijdrage bedraagt 347,50 € als het balanstotaal van het voorlaatste afgesloten boekjaar minder dan 588.005,65 € bedraagt of 852,50 € indien de grens wel overschreden wordt.

De overgang naar een managementvennootschap kan dus een belangrijke besparing opleveren, zeker bij ex-werknemers en bij een hoog inkomen. Bij gelijke kost voor de werkgever zal het inkomen dus een stuk hoger zijn.

De manager zal bij de overstap naar de managementvennootschap ook enkel bijdragen moeten betalen op het vergoedingen die hij aan zichzelf uitkeert vanuit de managementvennootschap (en dus niet langer op wat de exploitatievennootschap uitkeert). Zolang de inkomsten in de vennootschap 'gespaard' worden, zullen ze niet worden onderworpen aan de sociale bijdragen zelfstandigen.

⁹ Wettelijk pensioen dat opgebouwd wordt via de sociale bijdrage zelfstandigen is laag.

SOCIALE ZEKERHEID: BEDIENDE - ZELFSTANDIGE - VENNOOTSCHAP			
	<u>bediende</u>	<u>zelfstandige</u>	<u>vennootschap</u>
<i>kostprijs?</i>	hoge bijdragen	middelmatige bijdrage	lage bijdrage
<i>berekeningsbasis?</i>	op basis van brutosalaris	op basis van netto-inkomsten	afhankelijk van balanstotaal
<i>plafond?</i>	onbeperkt	geplafonneerd	vaste jaarlijkse forfait
<i>verzekering?</i>	uitgebreid	minder uitgebreid - bijkomende verzekeringen nodig	Geen
VOORBEELD WERKNEMERSBIJDRAGEN			
RSZ werknemer (35%)		3.500,00	
Brutosalaris		<u>10.000,00</u>	
kost werkgever		13.500,00	==> kan in principe worden toegekend aan de zelfstandige
Brutosalaris		10.000,00	
RSZ werknemer (13,07 %)		<u>1.307,00</u>	
Belastbaar		8.693,00	
belasting (stel 50%)		<u>4.346,50</u>	
Netto		4.346,50	(1/3)

Figuur : Sociale zekerheidsbijdragen

B.T.W.

Het is niet zo eenvoudig om de B.T.W.-implicaties van de managementvennootschap in kaart te brengen. Deze term is niet gedefinieerd binnen de B.T.W.-reglementering waarvoor een bijzonder regime van toepassing is. Alle regels zijn dus van toepassing.

Conform artikel 2 W.B.T.W. zijn diensten die door een als zodanig handelende belastingplichtige onder bezwarende titel worden verricht aan de B.T.W. onderworpen als ze in België plaatsvinden.

Een belastingplichtige (art. 4 W.B.T.W.) is iemand die in de uitoefening van een economische activiteit (geregeld en zelfstandig, met of zonder winstoogmerk, hoofdzakelijk of aanvullend) goederen levert of diensten verricht die in het W.B.T.W. zijn omschreven. De managementvennootschap kan dus in de meeste situaties als een B.T.W.-plichtige worden beschouwd.

Om te kunnen bepalen of een bepaalde activiteit van de managementvennootschap onderworpen zal zijn aan B.T.W. moet elke handeling apart worden bekeken. Dit zal dan ook rechtstreeks impliceren dat de managementvennootschap al dan niet recht op aftrek heeft op inkomende facturen.

Aangezien managementvennootschappen (gewoonlijk) geen lichamelijke goederen leveren, moet gekeken worden naar de regels omtrent 'diensten'.

Hierboven werd reeds aangehaald dat managementovereenkomsten steeds een contract van lastgeving of aanneming zijn. Beide zullen als dienst worden beschouwd want artikel 18 W.B.T.W. vermeldt dat:

"Als dienst wordt onder meer beschouwd, de uitvoering van een contract dat tot voorwerp heeft:

1° een materieel of intellectueel werk

...

3° de lastgeving".

Sinds 1993 is er een wijziging aangebracht in het wetboek B.T.W. Voorheen was de opdracht van mandatarissen (bestuurders, zaakvoerders, commissarissen en vereffenaars) van vennootschappen als vorm van lastgeving uitdrukkelijk niet als dienst beschouwt (oude artikel 44).

Kort na deze wetwijziging werd als antwoord op een parlementaire vraag door de toenmalige Minister van Financiën verduidelijkt dat bestuurders van vennootschappen die louter als orgaan optreden uitgesloten worden van de B.T.W.-toepassing omdat er in dit geval geen zelfstandig zou zijn (band van afhankelijkheid).

Het bestuurdersmandaat is echter vaak geen loutere lastgeving want bestuurders stellen alle handelingen die nuttig zijn om het doel van de vennootschap te verwezenlijken. Als de handelingen de 'normale uitoefening' van hun opdracht als mandataris overschrijden, zal wel B.T.W. moeten toegepast worden. Het onderscheiden van een normale en bijzondere opdracht is echter niet eenvoudig.

De fiscus heeft het standpunt ingenomen dat bestuurders/zaakvoerders (ook als rechtspersoon) kunnen kiezen om al dan niet als B.T.W.-belastingplichtige te worden aangemerkt voor het bestuurdersmandaat. Normaal zou wel B.T.W. verschuldigd zijn (want er is geen twijfel over de zelfstandigheid) maar men eist de B.T.W.-identificatie niet. De keuze is wel definitief en kan later niet meer gewijzigd worden.

Uit het bovenstaande blijkt dus dat managementfees uitbetaald naar aanleiding van een overeenkomst steeds onderworpen zullen zijn aan B.T.W. Voor mandaatvergoeding is er de keuze: al dan niet B.T.W. toepassen.

Indien geen B.T.W wordt aangerekend, kan ook geen recht op aftrek worden uitgeoefend. Bij gemengde B.T.W.-plicht zal gewerkt moeten worden met een algemeen of werkelijk verhoudingsgetal op basis van het belang van elke handeling binnen de totale activiteiten van de managementvennootschap.

B.T.W toepassen brengt een voorfinancieringsproblematiek mee bij de werkvennootschap. De managementvennootschap zal de B.T.W. vroeger ontvangen en moeten doorstorten dan de exploitatievennootschap deze kan recupereren.

Om de meest voordelige situatie op vlak van B.T.W. te bepalen, zal dus ook de B.T.W-situatie van de exploitatievennootschap van belang zijn. Indien de exploitatievennootschap geen of gedeeltelijke recht op aftrek heeft, kan het vaak beter zijn om te werken met een bestuurdersvergoeding vrij van B.T.W. anders is de B.T.W. een bijkomende (niet recupererbare) kost.

Artikel 21 §3, 7°, d W.B.T.W. bepaalt de plaats van de dienst in de situatie van de managementvennootschap:

“Als plaats van een dienst wordt aangemerkt de plaats waar de ontvanger van de dienst de zetel van zijn economische activiteit of een vaste inrichting heeft gevestigd waarvoor de dienst is verricht, of bij gebreke, zijn woonplaats of zijn gebruikelijke verblijfplaats, wanneer de dienst wordt verleend aan een ontvanger die buiten de Gemeenschap is gevestigd of aan een belastingplichtige die in de Gemeenschap doch buiten het land van de dienstverrichter is gevestigd en handelt voor de doeleinden van zijn economische activiteit, en voor zover de dienst tot voorwerp heeft ... intellectueel werk in het kader van hun geregelde werkzaamheden verricht door juridische of andere adviseurs, accountants, ingenieurs, adviesbureaus en andere soortgelijke dienstverrichters alsook informatieverwerking en -verschaffing, met uitzondering van de in 1° bedoelde diensten en de in 2° bedoelde expertises“.

Als de exploitatievennootschap voor wie de managementvennootschap prestaties levert in België gelegen is er geen onduidelijkheid: de plaats van de dienst is België.

Er is onduidelijkheid of er al dan niet B.T.W. van toepassing is op tantièmes. Alles wat als tegenprestatie voor de verrichte handeling verkregen wordt of moet verkregen worden is onderworpen aan B.T.W. (art. 26 W.B.T.W.). Hier moet ook het tantième onder worden verstaan. Uit de overeenkomst zal moeten blijken of het tantième de B.T.W. al dan niet bevat. De belasting zal hier opeisbaar worden naar aanleiding van uitreiken van de factuur of op moment van uitbetaling (ook al hebben ze betrekking op het afgesloten boekjaar). Als men kiest voor de mandaatvergoeding vrij van B.T.W. zal het tantième natuurlijk wel vrijgesteld zijn.

Onderstaande figuur vat de B.T.W.-toepassing voor de meest courante handelingen van de managementvennootschappen samen:

